

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. Z., od 23 listopada 2015 r. jako pracownik u płatnika składek A. L., nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał na krótki okres pomiędzy zatrudnieniem J. Z. (tj. 23 listopada 2015 r.) , a wystąpieniem u niej niezdolności do pracy, z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży (tj. 29 stycznia 2016 r.). Organ rentowy wskazał, że J. Z. została zatrudniona (początkowo - na okres próbny od dnia 23 listopada 2015 r. do dnia 22 grudnia 2015 r. , a następnie - na czas określony od dnia 23 grudnia 2015 r. do 22 grudnia 2016 r.) na stanowisku asystentki audytora w wymiarze ¼ etatu z wynagrodzeniem w wysokości 1 349,90 zł. W ocenie organu rentowego brak jest w niniejszej sprawie dowodów potwierdzających rzeczywiste wykonywanie pracy przez J. Z. , a fakt , że wobec jej niezdolności do pracy nie zatrudniono pracownika , który wykonywałby powierzone jej obowiązki pracownicze należy uznać , że jedynym celem zgłoszenia J. Z. do ubezpieczeń było uzyskanie przez nią świadczeń wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja k.75-79 akt ZUS /

W dniu 19 maja 2016 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. Z. od w/w decyzji , w którym wniosła o jej uchylenie. Odwołująca wskazała ,że zawarta przez nią w dniu 23 listopada 2015 r. umowa o pracę z płatnikiem A. L. nie była pozorna. O wykonywaniu przez nią umowy o pracę na rzecz ww. płatnika świadczy stosowna dokumentacja , a zgłoszenie jej do ubezpieczeń społecznych uprawnia ją do otrzymania zasiłku chorobowego.

/odwołanie k.2- 4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz przytoczył argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.23-25/

Na rozprawie w dniu 9 listopada 2016 r. zainteresowany A. L. poparł odwołanie.

/stanowisko zainteresowanego min.00:01:14 – 00:01:38 protokołu rozprawy z dnia 9 listopada 2016 r. , płyta CD k.133/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek A. L. od dnia 2 listopada 2015 r. prowadzi działalność gospodarczą , a jej przeważającym przedmiotem jest przeprowadzanie audytów oraz świadczenie usług doradztwa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania. Firma (...) świadczy także usługi zabezpieczenia imprez sportowych pod kątem medycznym (A. L. jest zawodowym ratownikiem medycznym). Siedzibą aktywności gospodarczej płatnika jest jego miejsce zamieszkania.

/wpis do (...) k.14 akt ZUS , zeznania zainteresowanego min.00:36:23 – 00:39:21 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:19:24 – 00:35:18 protokołu rozprawy z dnia 9 listopada 2016 r. , płyta CD k.133/

J. Z. legitymuje się wykształceniem wyższym licencjackim o specjalności rachunkowości w zarządzaniu – ukończyła (...) Politechniki (...). Wnioskodawczyni posiada także kwalifikacje do wykonywania zawodu technika rachunkowości. W swojej karierze zawodowej w okresie od 1 października 2014 r. do 31 marca 2015 r. wykonywała obowiązki pracownicze specjalisty ds. księgowo – administracyjnych.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 23 listopada 2015 r. pomiędzy A. L. , a J. Z. została zawarta umowa , nazwana umową o pracę na okres próbny od dnia 23 listopada 2015 r. do 22 grudnia 2015 r. Wnioskodawczyni zostały powierzone obowiązki asystentki audytora, w wymiarze wskazanym jako ¼ etatu. Wynagrodzenie J. Z. określono w wysokości 1 349,90 zł. W treści umowy nie zostało wskazane miejsca wykonywania przez nią aktywności .

/umowa o pracę k.71 akt ZUS/

Przed zawarciem ww. umowy o pracę wnioskodawczyni oraz płatnik utrzymywali kontakty towarzyskie.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni miała polecone czynności na stanowisku asystentki:

- **prowadzenie (...).**
- **sporządzanie deklaracji podatkowych VAT, PIT i innych.**
- **kontakt z Urzędami i Instytucjami Administracji Publicznej.**
- **rozliczenia ZUS, obsługa kadrowo-płacowa.**
- **wykonywanie zleconych przelewów.**
- **fakturowanie.**
- **sprawdzanie dokumentacji audytowej pod względem edytorskim w późniejszym czasie po opanowaniu norm ISO pod względem merytorycznym.**
- **nawiązywanie kontaktów z kontrahentami i budowanie bazy klientów, którzy zajmują się organizacją imprez sportowych.**
- przygotowywanie dokumentacji.
- **organizowanie pracy biura**
- **odbiór i wysyłka korespondencji.**
- **wykonywanie bieżących zadań zleconych przez Przełożonego.**

/zakres czynności k.69 akt ZUS/

W chwili zawierania powyższej umowy - o fakcie ciąży wnioskodawczyni wiedziała zarówno ona jak i płatnik.

/okoliczność bezsporna/

W chwili zawierania powyższej umowy, wnioskodawczyni pozostawała (od dnia 1 kwietnia 2015 r.) w stosunku pracy z firmą Biuro (...) – Ż.” mieszczącą się w Ł.. W zakładzie tym J. Z. wykonywała obowiązki pracownicze **księgowej , w godzinach od 8 do 16** - w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem w wysokości 1 906,43 zł

/umowa o pracę k.64 akt ZUS , a nadto zeznania wnioskodawczyni min.00:39:21 – 00:39:49 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:38 – 00:19:24 protokołu rozprawy z dnia 9 listopada 2016 r. , płyta CD k.133/

W dokumentacji kadrowej prowadzonej przez A. L. zawarte jest zaświadczenie lekarskie (z dnia 1 kwietnia 2015 r.) o braku przeciwwskazań do wykonywania przez wnioskodawczynię obowiązków pracowniczych na stanowisku

księgowej oraz karta odbytego przez J. Z. szkolenia wstępnego (z dnia 1 kwietnia 2015 r.) w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. W obu powyższych dokumentach **jako pracodawca wskazana jest firma (...)**.

Brak natomiast zaświadczenia lekarskiego związanego z aktywnością [na podstawie zawartej umowy] w firmie płatnika.

/karta szkolenia wstępnego k.80 , zaświadczenie lekarskie k.81/

W dniu 23 grudnia 2015 r. pomiędzy A. L. , a J. Z. zawarto umowę, nazwaną umową o pracę na czas określony od dnia 23 grudnia 2015 r. do 22 grudnia 2016 r., z powierzeniem obowiązków asystentki audytora w wymiarze czasu pracy wynoszącym ¼ etatu. Wynagrodzenie J. Z. określono w wysokości 1 349,90 zł. W treści umowy nie zostało wskazane miejsce wykonywania przez nią aktywności.

/umowa o pracę k.61 akt ZUS/

Zgodnie z upoważnieniem , wystawionym przez płatnika składek, z dnia 23 grudnia 2015 r. do kompetencji wnioskodawcy należało:

-sprawdzanie i podpisywanie rachunków/faktur pod względem merytorycznym i formalnym, prowadzenia księgowości.

-dokonywanie płatności okresowych wynikających ze zobowiązań płatnika.

-podpisywanie dokumentów dotyczących list płac, dowodów wewnętrznych, faktur itp.

- zawieranie umów w imieniu płatnika po wcześniejszym ustaleniu.

-podpisywanie innych dokumentów związanych z prawidłowym funkcjonowaniem firmy.

- odbiór korespondencji.

/upoważnienie k.34 akt ZUS/

Wnioskodawczyni była jedynym pracownikiem zatrudnianym przez firmę płatnika. W czasie korzystania przez wnioskodawczynię ze zwolnień lekarskich – płatnik nie zaangażował innej osoby do prowadzenia spraw księgowych . Czynił to sam.

/okoliczność bezsporna , zeznanie płatnika e-protokół rozprawy z dnia 9.11.2016r. k. 132, płyta CD k. 133/ /

Wnioskodawczyni miała elastyczne godziny aktywności w firmie płatnika . Przyjeżdżała do firmy płatnika, mieszczącej się w miejscu zamieszkania płatnika, posiadając klucze od jego mieszkania, po zakończeniu pracy w firmie (...); czynności w firmie płatnika wykonywała co drugi dzień oraz w soboty. Podpisywała listy obecności . Z treści dokumentacji wynika ,że wnioskodawczyni była obecna w pracy w godzinach popołudniowych od 16:30 do 18:30 lub od 17:00 do 19:00 za wyjątkiem sobót tj. 28 listopada 2015 r. , 5 grudnia 2015 r. , 19 grudnia 2015 r. , 9 stycznia 2016 r. , 16 stycznia 2016 r. , 23 stycznia 2016 r. kiedy była obecna w pracy w godzinach 8-14.

/dokumentacja k.52-53 akt ZUS oraz zeznania zainteresowanego min.00:36:23 – 00:39:21 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:19:24 – 00:35:18 protokołu rozprawy z dnia 9 listopada 2016 r. , płyta CD k.133/

J. Z. obowiązywał elastyczny czas pracy (wnioskodawczyni umawiała się z płatnikiem na konkretny dzień) , a powierzone jej obowiązki pracownicze wykonywała w mieszkaniu płatnika , gdzie udawała się po zakończeniu pracy

w firmie (...). Wnioskodawczyni prowadziła podatkową ksiązkę przychodów i rozchodów płatnika , a w zakresie czynności księgowych **posiadała samodzielność decyzyjną**. J. Z. wdrażała płatnika w elementy księgowości prowadzonej przez niego firmy.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:39:21 – 00:39:49 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:38 – 00:19:24 protokołu rozprawy z dnia 9 listopada 2016 r. , płyta CD k.133/

J. Z. pozostawała w stałej korespondencji mailowej z płatnikiem i tą drogą przekazywała mu dokumenty dotyczące świadczonych przez firmę płatnika usług.

/korespondencja k.9-21/

Płatnik składek przekazywał za wnioskodawczynię do ZUS stosowne deklaracje rozliczeniowe.

/deklaracje k.32-57/

Przychód firmy płatnika w 2015 r. kształtował się następująco:

- listopad - 750,00 zł

- grudzień – 13 034,00 zł

/dokumentacja k.88-91/

Za świadczoną pracę wnioskodawczyni otrzymywała wynagrodzenie w formie gotówkowej do tzw. ręki.

/zeznania zainteresowanego min.00:36:23 – 00:39:21 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:19:24 – 00:35:18 protokołu rozprawy z dnia 9 listopada 2016 r. , płyta CD k.133/

Od dnia 29 stycznia 2016r. wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą. J. Z. urodziła syna L. w dniu 31 maja 2016 r. **Ojcem dziecka jest płatnik A. L.**

/okoliczność bezsporna, zeznania wnioskodawczyni – e-protokół rozprawy z dnia 9.11.2016r. k. 132 płyta CD k. 133/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, oraz w oparciu o zeznania wnioskodawczyni oraz płatnika.

Wprawdzie przedstawiona dokumentacja jak i zeznania wnioskodawczyni oraz płatnika nie pozostawiają wątpliwości , że J. Z. wykonywała pewne czynności na rzecz firmy płatnika , ale nie sposób przyjąć ,że wykonywała ona obowiązki w ramach stosunku pracy. Co jednak istotne , z zeznań samej wnioskodawczyni jak i płatnika składek wynika ,że w zakresie czynności księgowych posiadała ona pełną samodzielność decyzyjną, co tym bardziej wyklucza istnienie stosunku pracy między nią , a płatnikiem. Nadto przed podjęciem aktywności w firmie płatnika nie złożyła zaświadczenia lekarskiego , co zgodnie z **art. 229 & 4 kodeksu pracy**, jednoznacznie wskazuje na brak zamiaru nawiązania stosunku pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią **art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1** ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.121 ze zm.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy.

Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa **w art.8 ust.1 ww.** ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanego **przez art. 22 k.p.** (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) a ponadto odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu jest uwarunkowane nie tyle samym faktem zawarcia umowy o pracę i opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna. Jeżeli strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to taką umowę uważa się za zawartą dla pozorów - art.83§1 k.c. Umowa ta nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 roku II UK 148/07, Lex nr 846577; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku II UK 321/04, OSNP 2006/11-12/190; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 roku II UKN 244/00, OSNP 2002/20/496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 roku II UK 204/09, Lex nr 590241).

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy

(art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy J. Z. faktycznie świadczyła pracę na rzecz A. L., czy też strony zawarły kwestionowaną umowę o pracę wyłącznie w celu wyłudzenia świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc dla pozoru, ewentualnie czy czynność ta nie zmierzała do obejścia prawa i nie była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

W ocenie Sądu analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że J. Z. nie wykonywała pracy na rzecz A. L. na podstawie umowy o pracę.

Przede wszystkim w świadczeniu przez ubezpieczoną pracy nie występuje podporządkowanie. Oczywiście kształt podporządkowania pracownika może być różny, m.in. w zależności od pełnionej funkcji lub zajmowanego stanowiska. Najbardziej charakterystyczny aspekt podporządkowania określa art.100 k.p., wskazując na obowiązek pracownika stosowania się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy. Wszystkich pracowników zatrudnionych w podstawowym czasie pracy obowiązuje ta sama norma czasu pracy określona w art.129§1 k.p., pracownicy są zobowiązani do wykonywania pracy określonego rodzaju, który powinien wynikać z umowy o pracę i są rozliczani z wykonania pracy pod kątem starannego działania.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że wnioskodawczyni wykonywała pewne czynności na rzecz firmy płatnika, ale biorąc pod uwagę fakt, że świadczyła pracę w różnych godzinach dnia i posiadała samodzielność decyzyjną (choćby w zakresie wykonywanych czynności księgowych), jej praca nie nosiła znamion podporządkowania pracowniczego w ramach stosunku pracy. W ocenie Sądu o ile wolą stron było prowadzenie współpracy, to jednak miały one świadomość, że współpraca ta nie będzie realizowana w oparciu o stosunek pracy. Samo bowiem fizyczne zawarcie umowy o pracę nie może przesądzać o tym, że strony faktycznie współpracują w oparciu o art.22§1 k.p. Zdaniem Sądu swoboda J. Z. w wykonywaniu i organizacji pracy nie pozwala na uznanie, że wykonywała ona pracę w ramach pracowniczego podporządkowania.

Na brak zamiaru nawiązania stosunku pracy, wskazuje także fakt, że przed podjęciem aktywności w firmie płatnika, wnioskodawczyni nie złożyła zaświadczenia lekarskiego, zgodnie z **art. 229 & 4 kodeksu pracy**. A w przypadku stosunku pracy, brak takiego zaświadczenia uniemożliwia – pracodawcy, dopuszczenie pracownika do wykonywania pracy.

Ale w przedmiotowym stanie faktycznym nie został nawiązany stosunek pracy.

Powyższe okoliczności wskazują na to, iż w realizacji zawartej umowy o pracę występowały cechy obce stosunkowi pracy i już z tych względów nie można uznać, że J. Z. była pracownikiem A. L. i tym samym jako pracownik nie podlega ubezpieczeniom społecznym, stosownie do treści art.6 ust.1 punkt 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczona wykonywała pewne czynności w imieniu firmy płatnika jednak realizacja tych prac nie odpowiada warunkom umowy o pracę.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p., w wykonaniu umowy brak było podporządkowania.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez J. Z. od dnia 23 listopada 2015 r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) odpowiada prawu i na podstawie art.477¹§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

[projekt S.B]